

Ekonomické nástroje
v
ochraně přírody

Ekonomické nástroje

- (ne)přímé působení státu
- doplněk právních nástrojů ochrany životního prostředí
- zvýšení efektivity ochrany životního prostředí
- funkce ekonomických nástrojů – motivační, fiskální, akumuláční, kompenzační, informační
- nástroje pozitivní / negativní stimulace

Daň z nemovitostí

- osvobozeny jsou všechny pozemky ve ZCHÚ (NE jejich OP)

(pozn. ve VZCHÚ pouze I. zóny)

X

- daň ze staveb (= zvýšení sazby)
- u staveb pro individuální rekreaci, rodinných domů užívaných pro individuální rekreaci a u staveb, které plní doplňkovou funkci k těmto stavbám (s výjimkou garáží)
- koeficient 2,0
- pouze území NP a I. zóny CHKO

Náhrada podle § 13 ZoOPK

- přechodně chráněná plocha
- ochranné podmínky
- újma nikoliv nepatrná
- na žádost finanční náhrada
- orgán ochrany přírody, který přechodně chráněnou plochu vyhlásil
- požadavek doložení žádosti doklady či údaji o výnosu pozemku

Finanční náhrada újmy podle § 58 ZoOPK

- **PŘEDPOKLAD** - újma v důsledku omezení vyplývajícího ze ZoOPK, tj. zvláštní ochrany + Natura 2000 + omezení vyplývajícího z plánů ÚSES nebo vydaného rozhodnutí podle ZoOPK
- **OMEZENÍ** - zemědělská půda, lesní pozemek, rybník s chovem ryb nebo vodní drůbeže
- **ŽADATEL** - vlastník (přednost!) / oprávněný uživatel
- **FORMA** - písemná žádost
- **PŘÍSLUŠNÝ ORGÁN** – AOPK ČR + správy NP
- **ZÁNIK NÁROKU** - do 3 měsíců od skončení kalendářního roku, v němž újma vznikla nebo trvala

-
- snížení při poskytnutí jiné náhrady (§ 68 ZoOPK, lesní zákon, zákon č. 115/2000 Sb. atd.)
 - celková výše náhrady omezena
 - bližší podrobnosti:
 - vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 432/2005 Sb., kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením zemědělského hospodaření, vzor a náležitosti uplatnění nároku
 - vyhláška Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství č. 335/2006 Sb., kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením lesního hospodaření, vzor a náležitosti uplatnění nároku
 - nárok přímo ze zákona
 - časté soudní spory

Příspěvek podle § 69 ZoOPK

- povinnost vlastníků a uživatelů pozemků zlepšovat podle svých možností stav dochovaného přírodního a krajinného prostředí
- písemné dohody k provádění péče o pozemky + smlouvy o hospodaření v ptačích oblastech
- finanční příspěvek
- podmínky - vymezení konkrétních věcných a časových podmínek zajišťujících zájmy ochrany přírody
- zdržet se určité činnosti nebo naopak provést dohodnuté práce v zájmu zlepšení přírodního prostředí

-
- úhrada:
 - účetně či jinak prokázané újmy na pozemcích zemědělsky či lesnický obhospodařovaných
 - úhrada věcných, materiálových a osobních výdajů spojených s výkonem prací v zájmu ochrany přírody
 - jednorázově / opakovaně (max. 5 let)
 - dobrovolnost
 - využitelnost

Náhrada škod způsobených vybranými ZCHŽ

- pouze vybraní **zvláště** chránění živočichové (!)
- podmínky, rozsah a způsob - **zákon č. 115/2000 Sb.**, o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů
- podrobnosti - vyhláška č. 360/2000 Sb., o stanovení způsobu výpočtu výše náhrady škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech, včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách a na lesních porostech
- akce „kormorán“
- **připravuje se novelizace (!)**

DOTAČNÍ ZDROJE

- Operační program Životní prostředí (OPŽP)
- Program péče o krajinu (PPK)
- Program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)
- Podprogram Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (MaS)
- Program rozvoje venkova (PRV)
- Příspěvky na hospodaření v lesích
- LIFE+
- Nadace Partnerství, Nadace Veronica, Nadace VIA,
- a další

Program rozvoje venkova (PRV)

- především v rámci tzv. agroenvironmentálně-klimatických opatření
- = podpora mimoprodukčních funkcí zemědělství
- zemědělsky hospodařící subjekt ↔ správce krajiny (?)
- snaha o zvýšení ekologické stability krajiny a zachování + zvýšení přírodní rozmanitosti na zemědělsky obhospodařované půdě.
- nutno dodržovat stanovené podmínky
- 5 let
- nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů

Agroenvironmentálně-klimatická opatření, která jsou tvořena těmito podopatřeními:

- a) integrovaná produkce ovoce,
- b) integrovaná produkce révy vinné, které se člení na tituly:
 - 1. základní ochrana vinic a
 - 2. nadstavbová ochrana vinic,
- c) integrovaná produkce zeleniny,
- d) ošetřování travních porostů, které se člení na tituly:
 - 1. obecná péče o extenzivní louky a pastviny,
 - 2. mezofilní a vlhkomilné louky hnojené,
 - 3. mezofilní a vlhkomilné louky nehnojené,
 - 4. horské a suchomilné louky hnojené,
 - 5. horské a suchomilné louky nehnojené,
 - 6. trvale podmáčené a rašelinné louky,
 - 7. ochrana modrásků,
 - 8. ochrana chřástala polního,
 - 9. suché stepní trávníky a vřesoviště a
 - 10. druhově bohaté pastviny,
- e) zatravňování orné půdy, které se člení na tituly:
 - 1. zatravňování orné půdy běžnou směsí,
 - 2. zatravňování orné půdy druhově bohatou směsí,
 - 3. zatravňování orné půdy regionální směsí,
 - 4. zatravňování orné půdy podél vodního útvaru běžnou směsí,
 - 5. zatravňování orné půdy podél vodního útvaru druhově bohatou směsí a
 - 6. zatravňování orné půdy podél vodního útvaru regionální směsí,
- f) biopásy, které se člení na tituly:
 - 1. krmné biopásy a
 - 2. nektarodárné biopásy a
- g) ochrana čejky chocholaté.

Program péče o krajinu (PPK)

- národní dotační titul
- dotace až do výše 100 % vynaložených nákladů na vlastní realizaci opatření
- 3 podprogramy
- Podprogram pro zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí (PPK volná krajina) = provádění drobného managementu a dalších drobných neinvestičních jednoletých opatření ve volné krajině
- blíže viz <http://www.dotace.nature.cz> + <http://www.mzp.cz>

Program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)

- POPFK - záměry realizující adaptační opatření zmírňující dopady klimatické změny na vodní, lesní i mimolesní ekosystémy
- realizace opatření vyplývajících:
 - z plánů péče o ZCHÚ
 - ze souhrnu doporučených opatření pro ptačí oblasti
 - záchranných programů
 - programů péče pro ZCHD rostlin a živočichů.
 - financování monitoringu a podkladových materiálů
- dotace až do výše 100 % celkových nákladů akce

-
- šest podprogramů – liší se předmětem podpory + žadateli:
 - zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve vztahu k ZCHÚ a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany PO a EVL
 - realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů
 - adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy
 - adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na nelesní ekosystémy
 - adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na lesní ekosystémy
 - zajištění podkladových materiálů pro zlepšování přírodního prostředí a monitoring krajinytvorných programů
 - první dva podprogramy - pouze AOPK ČR a správy NP, ostatní jsou otevřené
 - blíže viz <http://www.dotace.nature.cz>

Operační program Životní prostředí (OPŽP)

- největší zdrojem veřejných prostředků v environmentální oblasti
- 5 prioritních os:
 - Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní
 - Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech
 - Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika
 - Ochrana a péče o přírodu a krajinu
 - Energetické úspory
- program primárně financovaný z fondů EU + kofinancovaný z národních zdrojů a ukládající příjemci podpory povinnost X % finanční spoluúčasti z celkových způsobilých výdajů

Přehled veřejných finančních nástrojů péče o přírodu a krajinu + základní info:

- viz - <http://www.dotace.nature.cz/>

Děkuji vám za pozornost

a

přeji pěkný zbytek dne.

